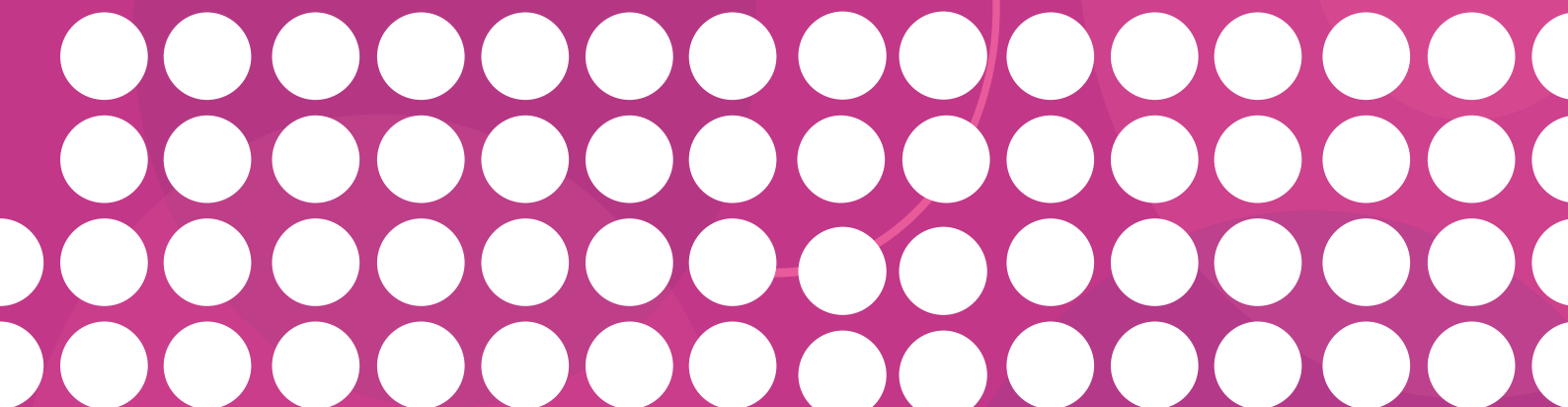
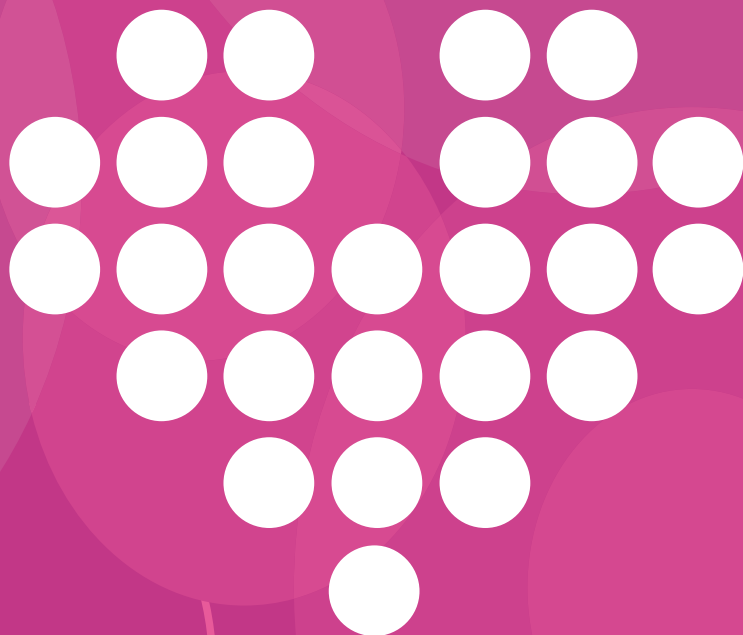

Näringspolitiskt program

Innehållsförteckning

Sveriges Ingenjörers näringspolitiska program	4
Vad ska vi leva av i framtiden?	4
Sverige idag	4
Sverige framöver	5
Stora och små, gamla och nya företag	6
Tillväxt från norr till söder	7
Alla behöver ingenjörer	8
Forskning i akademi och näringsliv – tur och retur	9
Ett land fullt av idéer och patent	10
Ett skattesystem som matchar ett förändrat näringsliv	11

Sveriges Ingenjörers näringspolitiska program

Sveriges Ingenjörer näringspolitiska program syftar till att föra fram förbundets tankar och visioner om tillväxt och näringsliv samt försöker svara på vad Sverige ska leva på i en kommande framtid.

Förbundets åsikter om högre utbildning återfinns i Utbildningspolitiska programmet antaget 2008. Nära angränsande är även det Universitets- och högskolepolitiska programmet som är framtaget samtidigt som detta program.

Vad ska vi leva av i framtiden?

Sveriges samhällsliv måste präglas av innovations- och entreprenörsanda om vi i framtiden vill skörda framgång. Vårt historiska arv är ovärderligt, men kräver ständig förnyelse. Teknik är och har varit en hörnsten i samhällsbygget, där utveckling är en ständig vandring där vi aldrig kan stå still.

Den globala spelplanen är egentligen inte något nytt för svenska storföretag – flera av dem har verkat internationellt länge, några av dem i över ett sekel. Den ökade globaliseringen erbjuder dock både nya utmaningar och möjligheter som leder till en förändrad struktur i näringslivet. Tekniska landvinningar och ett allt större behov av allt mer avancerad kunskap i arbetsinnehållet bidrar också till samma strukturomvandling. Processen att gå från ett produktionssamhälle där leverans och effektivitet var konkurrensfördelar till ett högteknologiskt kunskapssamhälle där kreativitet och förändringsbenägenhet kommer vara den avgörande konkurrensfaktorn är i full gång.

Det är genom att ständigt och nyfiket söka svaren på både stora och små utmaningar som nya produkter, system eller metoder ser dagens ljus. Vår strävan att bli allt mer effektiva i att bota sjukdomar, hushålla med energi eller på andra sätt bidra till ett bättre liv och en bättre värld är viktiga drivkrafter för en sådan utveckling. En god idé blir dock riktigt bra först när den satts på marknaden och blivit kommersialiserad.

Sverige behöver en samlad näringspolitisk idé. För att vi ska behålla vår konkurrenskraft behöver vi göra denna övergång så smidig som möjligt. Vi kommer inte kunna skapa jobb utan att samtidigt ha framgångsrika företag. Vi kommer inte kunna ha en välfärd utan att samtidigt bedriva en väl genomtänkt näringspolitik.

Sverige idag

Strukturomvandlingen och globaliseringen till trots har Sverige som näringsnation många konkurrensfördelar.

- > Många geografiskt förankrade råvaror. Sverige har alltid varit berget, skogen och vattnet. Råvaror som mineral, virke och vattenenergi är del i en basindustri som fortfarande erbjuder en god grund för annan teknisk utveckling.
- > Industriell tradition. Sedan slutet av 1800-talet kan Sveriges framgångsrika export härledas till några storföretag som i sin tur bygger på historiska tekniska landvinningar. Idag växer nya företag upp genom och till följd av dessa industrijättar.

- > Hög utbildningsnivå. Sveriges befolkning är välutbildad och har en stor tekniskmognad. Vi tar gärna till oss nya idéer och ny teknik vilket gör att vi snabbt kan nå höga förädlingsvärden.
- > Effektiv företagskultur. Den svenska företagskulturen bygger på samarbete, kreativitet och snabbhet. Kommunikationsflöden går snabbt eftersom beslut kan fattas snabbt, tidigt och ofta på låg hierarkisk nivå.
- > Sverige i världen. Svenska företag har tidigt arbetat på en internationell spelplan. Denna tradition verkar dessutom tas över av nya unga företag som redan vid etableringen har internationella perspektiv och planer för export.

Sverige framöver

För att behålla våra fördelar och samtidigt utveckla dem behöver Sverige bygga upp en ny näringspolitisk idé och infrastruktur. Det blir ett svar på frågan om vad vi ska leva på i framtiden.

- > För att utnyttja landets fulla tillväxtpotential måste det offentliga samhället och de privata företagen samverka.
- > Små och mellanstora företag måste få chans att växa. Politiska beslut kan spela en stor roll för bildandet och bevarandet av nya och gamla företag. Även storföretagen har mycket att vinna på att samverka och när det är möjligt stödja sitt omgivande näringsliv.
- > Teknisk och naturvetenskaplig forskning och innovation är grundpelare för fortsatt tillväxt.
- > Teknisk utbildning och forskning av högsta kvalitet är även fortsättningsvis avgörande.
- > Hela kedjan; från god idé, till fungerande innovationssystem, riskkapital och företagsutveckling måste ha goda förutsättningar och bra stöttning.
- > Patentlagstiftningen måste ses över. För att det ska vara lönsamt att kommersialisera en idé så är det viktigt att patent kan skyddas.
- > En omfattande skattereform som erbjuder ett transparent, legitimt och tillväxtorienterat skattesystem måste genomföras.
- > Sverige är känsligt för svängningar i konjunkturen. Det är ett viktigt skäl till att arbetslösheten aldrig får bli för stor. Det är viktigt att människors utbildning och kompetens matchas fram till motsvarande utmaningar.

Stora och små, gamla och nya företag

Framtidens företag skapas av enskilda individer som kan samverka med andra i ett samhällsklimat som stimulerar till och bejakar utveckling, kunskap och idéer. Sveriges välstånd är grundat på tidigare generationers framsynta satsningar, arbete och vilja till utveckling. De stora företagen dominerar alltjämt bilden av Sveriges näringsliv, de är till och med en del av det svenska varumärket. De stora företagen utgör en promille av antalet företag, men står för 40 procent av förädlingsvärdet. Ägandet av dessa har förändrats kraftigt de senaste åren, från att ha varit svenska företag som är globalt verksamma till att helt eller delvis vara ägda av utländskt kapital. Det krävs ett fortsatt fokus på stora globala företag med svenska rötter. Att behålla återstående huvudkontor i Sverige är strategiskt för den fortsatta utvecklingen. De kommer dessutom under överskådlig tid att vara motorer för forskning och utveckling, men skulle också kunna bli "mentorer" för utveckling av nya företag som tar språnget från litet till större. Idéer och innovationer som ligger utanför företagets huvudfåra kan mycket väl få sin verklighet i en annan företagsmiljö. Ett sådant mentorskap kräver ledarskap av näringslivet i vid mening, men också i deras relation till regering och riksdag.

För att mindre företag ska kunna växa krävs struktur. Sveriges Ingenjörers egna studier visar på betydelsen när ett mindre företag anställer sin första ingenjör. När hon eller han anställs lyfts produktivitet, volym och i förlängningen även antal anställda. Det är främst kulturella skäl som håller tillbaka utvecklingen. Sådana hinder kan överbryggas genom ett närmare samarbete, främst på regional nivå, mellan större och mindre företag och med näringslivsstödjande organisationer och myndigheter.

Forskningsinstitutet behöver byggas ut i Sverige. Erfarenheter från bland annat Tyskland och Holland visar att de har en mycket viktig funktion för främst de mindre och medelstora företagens kunskaps- och produktutveckling. I instituten omvandlas landvinningar inom forskningen till användbar kunskap och produkter.

Detta vill Sveriges Ingenjörer

> Stora svenska företag som agerar globalt bör förmås att behålla huvudkontor i Sverige. De har en avgörande betydelse för landets forskning och utveckling.

> Mindre företag måste förmås anställa sin första ingenjör. Åtgärder bör vidtas för att överbrygga olika hinder.

Tillväxt från norr till söder

Högskolorna garanterar sitt närområde nyutbildad kompetens och i många fall även god forskning som kan komma omgivande näringsliv och samhälle till nytta. Detta kan dock utvecklas ytterligare.

Sveriges Ingenjörer menar att högskolornas regionala uppdrag bör renodlas. De regionala högskolorna riskerar idag att bli svaga och resursfattiga versioner av de stora lärosätena. Låt istället högskolornas forskning vara näringsnära och i harmoni med regionens behov. Universiteten är och ska bestå som viktiga akademiska fästen där det finns stort utrymme för höga tankar och såväl nyfikenhetsbaserad som behovsmotiverad forskning. De mindre lärosätena bör få ett nytt mer renodlat uppdrag och bli mer uttalat regionala motorer – både när det gäller näringslivet och den regionala och kommunala samhällsutvecklingen. De kan attrahera regionens ungdomar till för regionen viktiga utbildningar och förhoppningsvis få dem att stanna i området efter studierna.

En fungerande infrastruktur är A och O för ett framgångsrikt näringsliv i hela landet. Små och mellanstora företag i Sveriges utkanter har i huvudsak två behov för att kunna vara konkurrenskraftiga: För det första måste det gå lätt och snabbt att resa in och ut från orten där de är belägna. För det andra måste de trots sitt läge kunna attrahera högutbildad kompetens.

Livskraftiga regioner behöver vara större geografiskt. Det ställer i sin tur krav på tillförlitliga och snabba kommunikationer. Sverige behöver en omfattande satsning på infrastruktur. Transportmedel, oavsett om de fraktar gods eller människor, behöver inte bara gå snabbt och i tid, de måste dessutom anpassas till den nya rörliga arbetsmarknaden. På samma sätt behövs en IT-infrastruktur som medger ett rörligt arbetsliv och kontakt över geografiska gränser.

Detta vill Sveriges Ingenjörer

> Satsning på kommunikation, övrig infrastruktur och samhällsservice är avgörande för regionernas tillväxt och utveckling.

> En mer renodlad roll för de regionala högskolorna kan göra dem mer relevanta för det regionala näringslivet och bli mer attraktiva för människor som annars helt skulle avstå från högre utbildning.

Alla behöver ingenjörer

Tillgång till rätt kompetens är en nyckelfaktor för att företag ska kunna växa eller etablera sig på en särskild ort. Samtidigt handlar kompetensförsörjning om ett mycket långsiktigt perspektiv. Det går inte att beställa fram en ingenjör på ett år, inte ens på några års sikt. Barns nyfikenhet och vetgirighet behöver inte väckas, den behöver istället vidmakthållas under hela uppväxten. Därför måste skolan ha förmågan att göra matematik samt de naturvetenskapliga och tekniska ämnena relevanta och begripliga för allt fler.

Kompetens behövs inom alla samhällslivets områden. Omvandlingen av svensk industri är ett tydligt exempel på att kompetensbehovet förändras. Kunskapsinnehållet i all produktion har ökat radikalt och behovet av ingenjörer ökar därför från år till år. Idag är exempelvis antalet civilingenjörer dubbelt så många som för 20 år sedan. Ingenjörer med gymnasieexamen ersätts med högskoleutbildade.

Samtidigt intresserar sig allt färre barn och ungdomar för en naturvetenskaplig eller teknisk bana. Analyserna har varit entydiga, men åtgärderna allt för svaga för att bryta trenden.

De tekniska utbildningarna vid landets universitet och högskolor håller generellt hög klass, men behöver utvecklas särskilt när det gäller pedagogiken. Det är illavarslande att andelen kvinnor som söker en teknisk utbildning fortfarande ligger på en låg nivå. Vår förmåga som innovativt land stärks av ett ökat antal ingenjörer som är kvinnor.

Enskilda individer måste ha återkommande chanser att förverkliga sina livsval och möjligheter och samtidigt måste de som har lätt för studierna ständigt få utmaningar.

Eftersom kunskap och kompetens är så viktiga för Sveriges framtid anser vi att det krävs en nationell samling kring hur skolan kan få den framskjutna plats i samhället som den förtjänar.

Detta vill Sveriges Ingenjörer

> De nationella stödresurserna till skolor och enskilda lärare måste öka inom teknisk- naturvetenskapliga ämnen. En nära tillgång till Science centers så som till exempel Tom Tits i Södertälje och Teknikens hus i Luleå ska vara en självklarhet

> Ungdomar måste få möjlighet att pröva på arbetslivet i verkligheten. Vi vill att praktiken ska återupprättas i lämpliga former för olika ålderskategorier. För detta krävs handledning av god kvalitet.

> Kompetensförsörjning utanför de större städerna kräver spännande utbildningar som ger jobb i regionen och incitament från företag och kommuner, vilket gör regionerna attraktiva att flytta till.

Forskning i akademi och näringsliv – tur och retur

Sverige ska ha en forskning av hög klass. Det nivålyft i forskningen som gjorts under senare år måste permanentas. Spelreglerna för forskningen behöver vara stabila och därför behöver vi se över dagens rutiner med nya politiska beslut vart fjärde år. Istället förordar vi blocköverskridande långsiktiga visioner för svensk forskning.

Vi ser inte någon motsättning i att forskning initieras antingen utifrån behov som formuleras av näringsliv och samhälle eller den som initieras av forskarna själva. Kvalitetskraven ska vara lika oavsett. Forskning måste också nyttiggöras. Därför måste varje del i kedjan forskning till produkt vara lika stark.

Det måste finnas resurser för att, i större skala än forskningsmiljön klarar av idag, testa produkter och system. En nära samverkan mellan akademi, näringsliv och forskningsstödjande organ är därför nödvändig.

Forskningens internationalisering är av godo även för den forskning som bedrivs i Sverige och de resultat vi kan dra nytta av för utveckling av näringslivet. Det måste därför bli mer attraktivt att delta i internationella forskningssamarbeten. Det måste bli lättare för enskilda forskare att röra sig mellan näringsliv och akademi eller mellan olika universitet och högskolor.

Ett innovativt klimat kan stödjas på många olika sätt. Vi vill se fler utmanande projekt som är långsiktiga till sin karaktär och som involverar många olika intressenter. Oavsett om de härstammar från näringslivet eller från offentlig sektor. Även innovationsupphandling måste bli ett verktyg när offentlig sektor gör sina upphandlingar, även i den mindre skalan.

Detta vill Sveriges Ingenjörer

> Regeringen måste i betydligt större omfattning än idag villkora forskningsanslag utifrån den nytta forskningen kan antas ha för samhället.

> Insatser behövs för att öka rörligheten för enskilda forskare mellan akademi och näringsliv under karriären, vilket samhället har mycket att vinna på.

Ett land fullt av idéer och patent

Driftiga personer har stor betydelse för samhällets innovationskraft. Därför måste enskilda innovatörers möjligheter att utveckla, förverkliga och skörda frukterna av sina idéer förbättras. Detta gäller oavsett om de verkar inom ett företag eller som enskilda individer.

Vår attityd till risktagande och misslyckande måste förändras. Den som inte vågar kommer vare sig att lyckas eller misslyckas. Ett misslyckande kan i själva verket vara något positivt. Attityd och värdering är grunden för ett mer entreprenöriellt tänkande som är nödvändigt om nya idéer, system och patent ska se verklighetens ljus.

Ett stort problem för innovatörer utan förankring i ett stort företag är risken att drabbas av patentintrång. Mycket lite kan göras om en ekonomiskt stark aktör helt enkelt stjälar idén. En fungerande immaterialrätt är en förutsättning för en hög innovativitet. Den nuvarande situationen hotar intresset att bidra till innovationer i samhället. Det krävs kraftfulla muskler för att försvara ett patent. Staten måste kunna utgöra en garant, i lämplig form, för att ett sådant försvar ska bli trovärdigt. Enskilda innovatörer behöver också kvalificerad rådgivning, få möjligheter att ingå i nätverk och få tillgång till stöd så att idéer kan verifieras och affärsmässig potential bedömas tidigt.

De redan etablerade företagen måste bli mer lyhörda för egna anställdas idéer och innovationer. Förändringar som på ett avgörande sätt bidrar till företagets konkurrenskraft måste belönas bättre. Idéer som ligger utanför företagets kärnverksamhet måste kunna tas om hand, antingen genom att den anställda får möjlighet att prova på annan verksamhet eller att innovationen kan länkas vidare. Ett innovativt klimat i företagen kräver att samarbete och kompetensspridning uppmuntras.

Många innovationer och patent kommer fram i den akademiska miljön. Formerna för hur dessa ska leda till utveckling och kommersialisering måste utvecklas, både genom stöd till enskilda forskare och genom att ha rimliga villkor för överlåtelse av patent.

Detta vill Sveriges Ingenjörer:

> Skyddet mot patentintrång måste förbättras såväl genom lagstiftning som genom stöd och rådgivning till innovatörerna.

> Företag måste bli bättre på att uppmuntra och belöna sina anställda för deras innovationer. De måste även bli bättre på att ta tillvara idéerna i sig och utveckla dem.

Ett skattesystem som matchar ett förändrat näringsliv

Välfärd och näringsliv är ömsesidigt beroende av varandra. Därför behövs stabila skattebaser som kan garantera ett välfärdssystem av hög kvalitet. Inriktningarna i skattesystemet fungerar som ett signalsystem för samhället. Hög skatt på arbete påverkar både arbetsutbud och tillväxt. Det är avgörande med signaler som innebär att det lönar sig att arbeta, att arbeta mer, att ta på sig ytterligare ansvar, eller förstås att utbilda sig. Det ska också vara skattemässigt gynnsamt att satsa på en god idé, utveckla en teknisk innovation och prova sina vingar som företagare.

Dagens skattesystem börjar bli till åren kommet och matchar dåligt näringslivets strukturomvandling. Eftersom skattesystemets grundprinciper bygger på antalet arbetstimmar så slår skattesystemet extra hårt på företag med stora andelar avancerad personal och med stor andel avancerad kompetens. Skattesystemet måste gynna kunskapsintensiva företag om Sverige ska attrahera, behålla och utveckla företag som har potential att bli landets framtida exportföretag.

Sveriges välstånd kräver att tillgången på ingenjörer och avancerad akademisk personal säkras. Alla bör få behålla huvuddelen av en inkomstökning. Principen från skattereformen från 1990/91 var god (minst hälften kvar) men har sällan följts. Med skattesystemet måste samhället visa att det lönar sig att skaffa sig en akademisk utbildning. Reformen för att gynna några lågteknologiska branscher och på så vis uppmuntra inhemsk konsumtion kan vara nödvändigt i tider av annalkande kris. Men om vi vill garantera vårt välstånd även på lång sikt, är det framgångsrika exportföretag med högt intellektuellt innehåll som istället måste gynnas. Skattesystemet är idag ett lapptäcke av skatteregler. Det gör det närmast ogenomträngligt för såväl den nystartade företagaren som den arbetande medborgaren. Utöver detta så matchar systemet inte den omstrukturering som har skett i företagslandskapet. En ny stor skattereform är nödvändig.

Detta vill Sveriges Ingenjörer

> Skattessystemet måste ses över så att det matchar strukturomvandlingen. Detta bör i sin tur leda till en övergripande skattereform.

> Det ska löna sig att satsa egen tid och eget kapital för att en idé eller produkt ska komma ut på marknaden.

Sveriges Ingenjörer

Box 1419, 111 84 Stockholm, Besöksadress Malmkillnadsgatan 48
Tel 08 613 80 00, Fax 08 769 71 02, info@sverigesingenjorer.se
www.sverigesingenjorer.se